

V nedeľu 15. apríla 2012 popoludní sa uskutoční prezentácia knihy venovaná Fedorovi Ruppeldtovi.

1.5. v Leviciach bude valné zhromaždenie Spolku Evanjelických žien

1.6. bude noc otvorených kostolov

27.-29.6. vo Veľkom Kríši bude III. Konferencia Slovenských evanjelikov žijúcich zahraničí

29.6.-1.7. budú evanjelické cirkevné dni v Lučenci

5.7. bude dištriktuálny deň Západného dištriktu na Branči

5.-8.7. SEMFEST v Záriečí

12.-15.7. v Lipt. Mikuláši budú Misijné dni Východné dištriktu

28.7. bude Medzinárodná konferencia pre pracovníkov s deťmi ELSA

15.-18.11. Konferencia SEM

Milí rodičia! Pozývame vás a vaše deti na veľkonočnú besiedku, ktorá bude na **Veľkonočnú nedeľu** o 15 hodine v kaplánskom byte pre deti od 3 – 6 rokov

o 15 hodine v zborovom dome pre deti od 6 – 10 rokov. Besiedka v tento deň o 10 hodine nebude. Teší sa na Vás tím besiedkárov!

Pondelok, utorok a stredu budú modlitebné dni v zborovom dome vždy so začiatkom o 17:50.

Na Zelený Štvrtok budú Služby Božie s Večerou Pánovou o 18:00

Na Veľký Piatok bude Večera Pánova o 8:30, Pašiové Služby Božie o 10:00, nešpor bude v Mostišťoch o 14:30 a večiereň o 17:50.

V sobotu – mládež o 19:00.

Na Veľkonočnú nedeľu budú Služby Božie o 10:00 a večiereň o 17:50.

Veľkonočný pondelok bude Večera Pánova o 8:30, Hlavné služby Božie Púchov o 10:00

1 / 2012

„Boh ustanovil jedných za apoštolov, iných za prorokov, zase iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých a na dielo služby, budovať telo Kristovo.“
(Efezským 4:11 – 12)

V tomto roku 28. marca bude 420 rokov od narodenia Jana Amosa Komenského. Chceme si ho pripomenúť nielen ako učiteľa, ale hlavne ako veriaceho človeka. Viera mu bola silou a nádejou v každom čase. Časopis je tvorený predovšetkým úryvkami z niektorých jeho diel. Pri svojich návštevách Púchova mal čo povedať veriacim ľuďom v Púchove. Veríme, že bude mať čo povedať aj dnes. Ďakujeme sestram J.Križanovičovej, M.Marečkovej a D.Kudlovej pri príprave časopisu. Obrázky do časopisu kreslili deti zo Základnej školy Komenského v Púchove.

Jan Amos Komenský

Pre vnútornú potrebu vydal vydavateľ: Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi a. v. so sídlom v Púchove, časopis je zdarma. Počet: 200 kusov.

Adresa: Royova 4, tel. 042 463 10 74, puchov@ecav.sk, ecavpuchov.sk,
Číslo účtu: 63 66 76 54 / 0900

Na príprave časopisu sa podieľalo mnoho ľudí, za ich pomoc im ďakujeme.

Ako vplývajú na Vašu prácu učiteľky - učiteľa myšlienky J.A. Komenského?

„Ja som sa s prvou myšlienkou Jána Amosa Komenského stretla na strednej škole. Profesor dejepisu nás naučil jednu dôležitú myšlienku Komenského: „Opakovanie je matka múdrosti.“ Táto myšlienka ovplyvnila moju celú pedagogickú prax. Ako nadčasové vnímam aj ďalšie myšlienky Komenského: „Škola hrou“, a tiež jeho výrok: „Ak sa človek má stať človekom, musí sa vzdelávať.“ Tieto myšlienky sú aktuálne aj v súčasnej pedagogike.“

Anna Gališová

„Komenského myšlienky ma ovplyvňujú v etickej v rovine, snahou o všestrannosť a ľudskosť.“

Miroslav Kubičár

„Fascinuje ma, že v takých ťažkých časoch, v ktorých on žil, myslel na deti a ich vzdelanie. Najmä na to, že sa musia vzdelávať všetky deti nielen tie bohaté. Tiež myslel na spôsob vzdelávania, aby deti chodili do školy rady.“

Anna Janíková

Bol významný pedagóg, filozof, jazykovedec, spisovateľ a biskup Jednoty bratskej. Mal slovenské korene. Narodil sa 28. marca 1592 v Nivnici pri Uherskom Brode. Miesto jeho narodenia je dodnes sporné.

Život

J.A.Komenského

Pochádzal z rodičov Martina a Anny Komenských. Keď mal 12 rokov, rodičia mu zomreli na epidémiu. Vychovávala ho teta.

Študoval v Prerove, v Heidelbergu. Tam vyrobil veľmi kvalitnú mapu Moravy. Študoval na teologickej fakulte. Po návrate do Čiech vyučoval na škole v Prerove. Tam sa prvýkrát oženil. Jeho manželkou sa stala Magdaléna Vizovská, ktorá neskôr zomrela na mor. Po druhýkrát sa oženil s Dorotou Cyrillovou, mali spolu 4 deti. Manželka mu zahynula pri požiari. Treťou spolupútničkou v živote mu bola Jana Gajusová. Toto manželstvo nebolo požehnané dieťkami. Hovorí sa, že Komenský sa oženil dokonca po štvrtý raz v Holandsku.

V roku 1628 odišiel dovyhnanstva z poľského Lešna. Veril, že to bude iba načas.

Ešte počas pôsobenia v Lešne Komenský zastával funkciu učiteľa a riaditeľa bratského gymnázia. V roku 1632 bol zvolený za biskupa a pisára Jednoty bratskej. Pôsobil v Anglicku, Švédsku, Holandsku. Zomrel 15. novembra 1670 v Amsterdame. Pochovaný je v neďalekom mestečku Naarden.

Počas tejto návštevy inštaloval svojho švagra Jana Efrona do funkcie správcu zboru a rokoval o dôležitých otázkach života cirkvi. V Púchove a Lednici J.A.Komenský pobudol 6 dní. Keď sa už takmer lúčil s Bratmi v Púchove, prezradil im, že Knieža Žigmund Rákoczi s manželkou ho pozvali do Blatného Potoka. Toto pozvanie neprijal, lebo jednak sa bojí dlhej a nebezpečnej cesty a jednak pre mnohé práce, ktoré mal v pláne uskutočniť. Bratia prehovorili Komenského k ceste do Blatného Potoka, pretože sa obávali, že upadnú do Rákocziho nemilosti. Cestou naspäť z Blatného Potoka do Lešna, Komenský druhýkrát navštívil Púchov a Lednicu. Návštevu vykonal v čase od 16. do 22. júna 1654. Pamiatku na pobyt pripomína pamätná tabuľa na budove bývalej evanjelickej fary v Púchove. Pamätnú tabuľu odhalili v roku 1957 pri príležitosti 365. výročia narodenia J.A.Komenského a vydania jeho diela Opera didactica omnia - Veľká didaktika, vydaného v Amsterdame.

Centrum securitatis – bezpečné miesto

„To je ten nešťastný egoizmus, ktorý ako nás už pri Adamovi zvedol, tak až dodnes je príčinou každého nášho nedorozumenia s Bohom, anjelmi, ľuďmi a tiež príčinou všetkého vnútorného rozjatrenia mysle a trápenia. Lebo pokiaľ je každý z nás sám sebe bôžikom, totiž sám seba priveľmi miluje a priveľmi si zakladá na svojich pocitoch, vyplýva z toho: V prvom rade naše odlúčenie od Boha. Vzhľadom k tomu, že On je náš Stvoriteľ (teda podstata nášho bytia, v ňom sme živí, hýbeme sa a existujeme, a tak nám je bližší, než sme si sami sebe), mali by sme v ňom byť ustavične pohrúžení; lenže my za deň, za týždeň, za rok sotva máme čas aspoň raz na neho si úprimne spomenúť, pretože sme sami sebou vždy zamestnaní. Pretože je náš dobrodinec (od ktorého máme život, dýchanie i všetko ostatné), mali by sme Ho milovať nado všetko a chváliť bez prestania; lenže my, čokoľvek dobré máme, pripisujeme to svojej práci, svojej rozšafnosti, svojim priateľom a podporovateľom alebo aj slepému šťastiu a tak sami seba v tom utvrdzujeme.“

14. Jan Amos Komenský v Púchove a Lednici

Po porážke českých stavov v bitke na Bielej hore v roku 1620 nastalo v Čechách kruté prenasledovanie všetkých nekatolíkov. V krutej dobe temna českí protestanti, ktorí chceli zotrvať vo viere predkov, boli nútení opustiť svoju vlasť.

V roku 1625 moravskí exulanti požiadali Juraja Rákocziho I. a jeho manželku Zuzanu Lóranftiovú, dcéru majiteľa Lednického hradu a panstva, ktorého súčasťou bolo aj mesto Púchov, aby im bolo povolené usadiť sa na ich majetkoch. Rákocziovci ich žiadosti vyhovel. Vzali pod svoju ochranu evanjelikov a.v. i príslušníkov Jednoty bratskej. Exulantom zabezpečili náboženskú slobodu. Povolili im postaviť si kostol a faru, oslobodili ich od robôt a poplatkov a mohli slobodne vykonávať svoje povolania.

Exulanti založili v Púchove Moravskú ulicu. Mala vlastnú samosprávu. Obyvatelia Moravskej ulice sa skladali zo štyroch sociálnych vrstiev. Bratských duchovných, chudobnejších šľachticov, súkenníkov a iných remeselníkov.

V roku 1629 bolo v Púchove 25 kňazov. V priebehu 14 rokov sa v Púchove vystriedalo asi 70 duchovných. Žili tu významní kňazi Jednoty bratskej: Vavrinec Justinius, bývalý správca zboru v Třebíči, konseniori Pavel Hladík, Matej Polydorus a Jan Sapor. Medzi prvými exulantmi v Púchove bol i Mikuláš Drábik, neskôr sa presťahoval do neďalekej Lednice. Drábik bol Komenského spolužiak zo Strážnice, kňaz Jednoty bratskej a vo vyhnanstve obchodník so súknom. Bol autorom viacerých náboženských spisov, z ktorých najznámejší bol *Lux in tenebris* - Svetlo v temnotách. V tomto spise napadol katolícku cirkev a Habsburgovcov. Predpovedá v ňom pád Habsburského rodu. Spis sa stal Drábikovi osudným, pretože v roku 1671 bol tento vyše osemdesiatročný stavec kruto mučený a popravený.

Od roku 1628 jestvovala na Moravskej ulici škola Jednoty bratskej. Žiaci boli vychovávaní k pobožnosti, pokore, úprimnosti, skromnosti, disciplíne a poriadku. Vyučovaciami predmetmi boli katechizmus, čítanie, písanie a rätanie.

Veľký nábožensko - kultúrny význam mala i tlačiareň Anny Chrastinovej, ktorá od roku 1717 vydala množstvo náboženskej literatúry, školských učebníc a kalendárov. Knihy vydávali v reči českej, slovenskej, latinskej a maďarskej.

J.A.Komenský mal bohaté písomné styky so zbormi v Púchove a Lednici. Ved' v Púchove pôsobil Komenského švager Jan Efron, senior a správca zboru Jednoty bratskej, s ktorým Komenský udržoval čulý písomný styk. Častý písomný styk udržoval i s Mikulášom Drábikom, ktorému vydával jeho spisy v cudzine.

Komenský sa rozhodol navštíviť Bratov na Slovensku. 4. apríla 1650 sa vydal na ťažkú, ďalekú a v tom čase i nebezpečnú cestu z poľského Lešna cez Skalicu, Trnavu, Sobotište, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín do Púchova. V uvedených mestách navštívil bratské zbory. V Púchove ho očakávalo 20 exulantských kňazov, príslušníci šľachty, remeselníci a celý zbor.

Situácia v krajine bola poznačená začiatkom 30 ročnej vojny. Po bitke na Bielej hore pri Prahe 8 novembra 1620 sú obrancovia a zastáncovia reformácie porazení a víťazí cisár Ferdinand II.

Politická situácia

Ľudia museli buď prestúpiť na katolícku vieru, alebo museli opustiť krajinu. Stali sa z nich exulanti, ktorí v húfoch opúšťali svoju rodnú krajinu. Prichádzali do Sobotištia, Holíča, Nitry, Levíc. Neskôr vyšli cisárske mandáty /1627, 1628/, ktoré dávali nekatolíckym obyvateľom 6 mesiacov na vystaňovanie za hranice.

Na Slovensko prichádzali členovia Jednoty bratskej. Väčšia časť exulantov sa usadila v 3 väčších zbormi, v Púchove, Lednici a v Skalici. Ľudia mali pracovité ruky, zaoberali sa remeselníctvom, viacerí boli literárne činní.

Komenského diela

Labyrint sveta a ráj srdce napísal ešte v Čechách. Hlavnou myšlienkou je odovzdanosť človeka Bohu.

Česká didaktika (Didactica magna) je považovaná za celoživotné dielo Komenského. Zdôrazňuje právo všetkých ľudí na vzdelanie.

Informatórium školy mateřské opisuje predškolskú výchovu.

Kšaft matky umírající je veľmi cenný spis opisujúci stratu jeho osobných nádejí na návrat do rodnej krajiny.

Orbis Pictus. Týmto dielom sa snažil naučiť žiakov latinský jazyk. Využíval metódu obrázkov, je to obrázková učebnica.

Škola hrou je kniha plná divadelných hier, ktoré sú vlastne vyučovacou látkou. Na vtedajšiu dobu bol tento spôsob vyučovania veľmi moderný.

Jan Amos Komensky 3.

„Je obdivuhodné, akú hlbokú platnosť majú myšlienky J. A. Komenského aj v súčasnosti. I po vyše troch storočiach zostávajú trvalou inšpiráciou. Spomeňme len jeho zásady názornosti alebo primeranosti. Snáď najviac rezonuje požiadavka „Škola hrou“, predstavená v rovnomennom diele. Toto jednoduché spojenie dvoch slov výstižne vyjadruje to, čo sa často zložito snažia riešiť rôzne reformy. Škola by mala byť pre naše deti hrou, miestom radosti a objavovania. Učítelia to majú na pamäti a učia s láskou a nadšením napriek rôznym byrokratickým nariadeniam a obmedzeniam. Byť sám sebou, učiť s láskou, tvorivo a s pokorou, to podľa mňa znamená kráčať cestou J. A. Komenského.“
Ema Wirghová

„Komenský je pre mňa vzorom. Je naozaj v pedagogickej práci dobré postupovať od jednoduchého k zložitému, a od známeho k neznámemu. Jeho životný príbeh ma učí, nevzdávať sa ani v zložitých životných situáciách.“
Olga Jurenková

Latinsko – český slovník bol pre Komenského cenný, dlho na ňom pracoval. Zhorel mu pri požiari v Lešne. *Praxis pietatis*. Toto dielo pôsobilo blahodárne na veriace srdcia evanjelikov. Obsahovalo úvahy a modlitby určené na každý deň.

J.A.Komenský napísal celkovo takmer 62 spisov. Rada by som citovala z Komenského spisu Haggaeus redivivus, ktorý u nás vyšiel pod názvom *Obnova*

cirkve. Z tohto diela je veľmi citiť Komenského ako teológa, ako veriaceho človeka. Je to dielo, ktoré volá k pokániu a zároveň k službe Pánu Bohu. Obsahuje 27 kapitol. 12 kapitola nesie názov „V čem a jak nyní církev reformaci potřebuje“.

„V učení, abychom od zbytečných subtilností pustic, podle slova božího věřiti se učili.... V životu pak, abychom od bezbožných navyklostí upustic, pilněji svatých cností ostříhali. V svornosti, abychom trhání zanechajíc, jedním ramenem Pánu Bohu svému věrně sloužiti.“

Reforma školstva

V pedagogike zaviedol úplne nové, revolučné veci a metódy. Zaviedol pre deti do 6 rokov materskú školu, povinnú školskú dochádzku do 12 rokov. Pre latinské gymnáziá dochádzku do 18 rokov. Zastával názor, že škola je tu a má byť pre každé dieťa – či je múdre, či hlúpe, bohaté, či chudobné.

Používal názorné vyučovanie, ako prvý zobral žiakov na exkurziu. Známe sú jeho výroky: „Opakovanie je matkou múdrosti“, či „Škola hrou“.

Neuznával fyzické tresty, nadrženosť učiteľa nad žiakom.

Naša univerzita nesie meno po slávnom a literárne a odborne plodnom pedagógovi.

Lenka Rišiaňová

Anketa u piatokov na Základnej škole Komenského
Otázka: Prečo je Komenský nazvaný učiteľom národov?

„Lebo bol významný pedagóg.“

Katka Chovancová

„Lebo učil v rôznych štátoch ako významný pedagóg.“

Aneta Uherčíková

„Lebo učil veľa jazykov.“

Tomáš Sadecký

„Lebo bol svetoznámy pedagóg.“

Patrik Beňo

Táto dokonalosť má základ v troch oblastiach:

1. V plnom milovaní Boha
2. Vo vôli sa Mu vo všetkom poddávať.
3. V ustavičnom rozmyšľaní o ňom a zaoberaní sa Jeho vôľou.

Kto tieto tri veci má, je prešťastný, blahoslavený človek. Dosiahol vrchol ľudskej múdrosti, má v sebe začiatok večného života, je prenesený zo smrti do života, lebo Boh prebýva v ňom. Toto prebývanie mu pôsobí ťažko opísateľnú radosť.

Každý, kto toto počuje, má všetkými silami srdca po tom túžiť, všetkými silami sa o to vynasnažiť, aby aj sám k svätej, drahej dokonalosti mohol dosiahnuť.

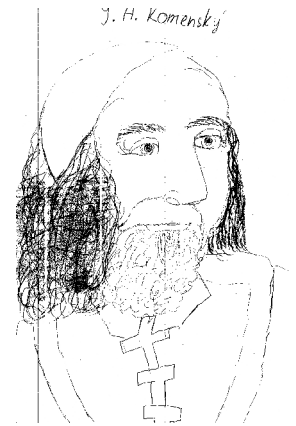
Troje pri človeku, ktorý chce dôjsť k dokonalosti má byť: Musí po dokonalosti túžiť a túto dokonalosť milovať.

Musí si pripraviť srdce na prijatie dokonalosti. Musí si vyčistiť srdce ako nádobu, ktorá má prijať prevzácny olej. Vyčistiť ho od čohokoľvek, čo ten prevzácny dar môže poškiniť nezriadenými vášňami, milovaním časných vecí, hnevu, závidosti, smútku, ktorý je ako temný mrak, ktorý zastiera nebeské hviezdy, ktoré môžu potešiť smutného. Naše srdce je od prirodzenosti nepokojné. Čohokoľvek sa ľaká, z hocičoho raduje, niečo má hneď v obľube a iné hneď v nenávisti. Ale kto túži po dokonalosti, musí mať tiché a pokojné srdce. Tretia vec nám pripomína, že aj sa keď snažíme o túto dokonalosť, ona je predsa nakoniec darom, prejavom Božej milosti.

O pokornom znášaní chorôb

Je pravda, že choroby bez bolestí, trápenia a úzkosti nie sú. Ale pobožný človek tak usudzuje, že raz povedaný Boží výrok o tom, že sme prach a do prachu sa vrátíme, zostáva večne platný. Rozborením tohto príbytku nás Boh vedie k uvedomeniu si, že On nám pripravil už večný v nebesiach.

Tiež pobožný človek rozjíma, že užitočné je nám, aby sme ruku Božiu časom pocítili na sebe, aby trpezlivosť naša bola vyskúšaná a čokoľvek Pán Boh pri svojich verných koná, s istým cieľom koná, má to svoje príčiny. Toto nám dáva potešenie aj uprostred našej biedy. Vtedy telo aj svoju dušu v mocnú ruku Božiu odovzdajme. A keď k takému poznaniu príde človek, že jeho telo je síce mdlé, ale vnútorný človek je silný, potom je to lepšie, ako keby bol zdravý a bujarosti a voľnosti svojho tela si užíval.

12. Rozmyšľanie o dokonalosti

Každý, v Božej škole vycvičený a skrze Ducha pravdy znovu narodený človek, to sám u seba pozná a druhým vyzná, že pravé kresťanstvo a ľubezná Božia služba nezáleží na samotných informáciách o Bohu. Ale pravé kresťanstvo sa zakladá na skutočnom konaní a uvedomovaní si Božích vecí a zachovávaní si posvätnosti, bez ktorej nikto neuvidí Pána.

K tomu cieľu je stvorený človek všemohúcou mocou Božou podľa prehlbokej a divnej múdrosti, aby svojho Stvoriteľa, s ktorým je spojený na veky vekov, zo

všetkých síl miloval, ctí, velebil a chválil.

Čo by aj človeku veľké osvietenie a múdrosť pomohla, keby sa o svätosť a plnenie Božej vôle nesnažil?

Keby niekto aj celú Bibliu naspamäť poznal a necítil by vnútorné potešenie z milosti Božej, čo by mu to prospelo? Bolo by to márne.

Potom však márnosťou je čokoľvek, za čím sa ľudia naháňajú. Byť bohatým. Mať slávu, česť a ľudskú priazeň. Rozkošami a pohodlím oplývať, dlho v zdraví a bezpečnosti s priateľmi si nažívať, to čo je obľúbené vo svete používať a využívať, ak pri tom nie je plnosť lásky Božej. Potom je to všetko márne, pominuteľné, všetko nestále a všetko neisté. Toto všetko nie radosť, ale niečo, čo sa len na radosť podobá a čo len číry tieň radosti dáva.

Človek je vzácny a na podobu nesmrteľného

Boha sformovaný tvor. Má právo túžiť a má sa aj snažiť o niečo dokonalejšieho, ako o to, čo sa príliš rýchlo pomíne a aj prináša škodu, smútok, a trest a od čoho sa má odvrátiť.

Nech myslí na to, čo je stále. Čo k pravej a dokonalej radosť vedie a prinesie mu uspokojenie do srdca tak, aby so svätým Pavlom mohol pre vyvýšenosť toho Božieho pokoja v sebe, čokoľvek svet za slávne a divné počíta, on však mohol všetko za smeti pokladať.

A pre túto vnútornú sladkosť všetky vonkajšie utrpenia nech prichádzajú odkiaľkoľvek, za nič to pokladať a vôbec ich nevnímať.

To je svätá a drahá dokonalosť v tomto živote vyvoleného človeka. Hľadaj túto dokonalosť. My ľudia sme príliš váhaví a sami od seba neschopní. Pán Boh nás k tomu cez rôzne utrpenie vedie, aby sme dokonalosť hľadali.

„Ale vytrvalosť nech je dokonalá v skutku, aby ste boli dokonalí a celí bez úhony, aby ste v ničom nemali nedostatok.“

Jakub 1:4

„A aj vy prišli ste k dokonalosti v Kristovi, ktorý je hlavou každého kniežatstva a moci.“

Kolosenským 2:10

Nedobytný hrad - Meno Hospodinovo 5.

A tak teda človek, ktorého nádej dokonale spočíva v Bohu, či už v ohradenom meste, alebo na púšti, medzi priateľmi či nepriateľmi, na slobode alebo v žalári a putách, vo vode či v ohni a hoci v priepasti, všade mu je Hospodin slnkom a pavézou (Žalm 84,12) a štít vókol neho (Žalm 3,4) a jeho ochranca, ktorý nedrieme (Žalm 121,4), ale ochraňuje si ho ako zrenicu svojho oka (Žalm 17,8), ktorého ako v tieni ukryva v skrýši svojej tváre a ako v ohradenom meste (Žalm 31,21-22) a stráži ho, aby nebol vydaný na milosť svojim nepriateľom (Žalm 41,3) a rozprestiera na neho svoje milosrdenstvo (Žalm 36,11) a pestuje ho a nosí (Izaiáš 46,3) a drží ho za ruku, aby nespadol; a keby aj spadol, aby si neublížil (Žalm 37,24), sprevádza ho svojim svetlom a svojim anjelom ho prikazuje ochraňovať na všetkých cestách (Žalm 91,11) a okolo neho sa po vojensky rozložiť (Žalm 34,8). Ak prichádza súženie, prikryva ho tieňom svojich krídel (Žalm 17,8 a 57,2 a 66,5);

pri pokušení ho podopiera svojou pravícou, aby nebol podvedený (Žalm 37,17). Ak oňho usilujú nepriatelia, Boh ho skrýva (Žalm 64,3). Ak naňho vystreľujú svoje strely, Boh ich odráža späť (Žalm 37,14-15). Ak má prejsť cez vody, Hospodin je s ním, aby ho prúd neprevalil a hlbina nepohltila (Žalm 124,4-5); ak cez oheň, aby sa nespálil (Izaiáš 43,2); a keby sa ho dotklo čokoľvek odpornejšie, aby ho vytrhnúc doviedol do blaženosti (Žalm 66,9). Ak prichádza tma zármutku a úzkosti, on mu svieti svetlom svojej tváre (Žalm 112,4 a 4,7 Micheáš 7,8). A teda, kto v skrýši Najvyššieho sedí a v jeho tieni odpočíva, toho on svojimi krídlami prikryva, aby ho žiadne osídlo nezasiahlo, žiadna lietajúca strela netrafila, žiadna rana sa nepriblížila ku jeho stanu, hoci by ich po jeho pravici a ľavici na tisíce padalo (Žalm 91,1.4.5.7). Áno, Hospodin činí vôľu tých, ktorí sa ho boja a ostríha všetkých, ktorí ho milujú (Žalm 145, 19-20). Veru pobožní poznajú a v Bohu si aj pokojne počínajú, hovoriac (ako Dávidov príklad ukazuje): Ľahol som si a zaspal som i prebudil som sa, lebo Hospodin ma podopiera (Žalm 3,6-7); nebojím sa desiatok tisícov ľudí, čo stavajú sa vókol proti mne; Hospodin so mnou je, nebudem sa báť, čo mi urobí človek? Hospodin je so mnou, preto sa postavím tým, ktorí ma majú v nenávisti. Pozri Žalm 56,5.12 i Žalm 27,3, kde svätý Dávid vyznáva: Keby sa rozložil proti mne tábor, moje srdce sa nebojí. A Žalm 46,3: Preto sa nebojíme, keby sa aj prevrátila zem a vrchy klátili sa v srdci mora; keby som kráčal hoci temným údolím, nebojím sa zlého, lebo ty, Hospodine, so mnou si (Žalm 23,4). Ako bol uprostred nedostatku a nebezpečia udatný Abakuk, pozri jeho kapitolu 3,17-19. Blahoslavený teda človek, ktorý svoju nádej skladá v Hospodinovi!

Meno Hospodinovo je pevnou vežou, spravodlivý sa do nej utieka a je chránený. Príslovia 18:10

Keď som bol v tom veku, v ktorom sa ľudskému rozumu začína ukazovať rozdiel medzi dobrým a zlým, vidiac medzi ľuďmi rozdielnosť stavov, zriadenia, povolania, práce a predsavzatia, ktoré si predkladajú, zdalo sa mi prepotrebným dobre si rozvážiť, ku ktorej skupine ľudí by som sa mal pripojiť a ako tráviť život.

Príčina putovania po svete

Keď som o tejto veci mnoho a často rozmýšľal a radil sa so svojim rozumom, na tom som sa ustálil, aby som si obľúbil

taký spôsob života, v ktorom by bolo čo najmenej starostí a trápenia, ale čo najviac pohodlia, pokoja a dobrej mysle.

Ale tu sa mi opäť zdalo neľahkým poznať, ktoré a aké by také povolanie bolo, a nevedel som, s kým sa mám o tom dostatočne poradiť, a s niekým sa radiť sa mi

ani veľmi nechcelo, mysliac si, že mi každý bude chváliť svoju vec. Sám som tiež nesmel prenáhlene siahnuť k niečomu, lebo som sa bál, aby som neprebral.

Nie vždy je všetko v tomto svete jasné, múdre a spravodlivé.

Niekedy sa tento svet zdá, ako by bol obrátený hore nohami. Veci, ktoré sa zdajú byť dobré a čisté, sa nakoniec ukážu ako falošné a zlé. V tomto svete je ťažké sa „vyznať.“

Hlavná myšlienka diela Labyrint sveta a raj srdca je, že tento svet je jeden veľký labyrint - bludisko. Odpočinutie pre svoje srdce, pre svoju dušu nájdeme jedine u Pána Boha.

Hoci som začal – priznám sa – jedného i druhého i tretieho tajne sa chytať, predsa som zase všetko hneď opustil, lebo som pri každej veci i ťažkosť i márnosť zbadal (ako sa mi zdalo). A bál som sa, aby mi moja vrtkavosť nepriniesla hanbu, nuž nevedel som, čo robiť.

Keď som sa konečne sám v sebe dost natrápil a naprekrúcal, prišlo mi na myseľ toto: aby som si najprv prehládol všetky ľudské veci, ktoré sú pod slnkom a len potom – rozumne

zrovnávajúc jedno s druhým – určitý stav si vyvolil, a tak svoje veci nejakou pekne usporiadal, aby som prežil pokojný život na svete.

Všetky národy sú ako nič predo mnou, za nič a za márnosť sa pokladajú predo mnou. (Izaiáš 40,17) Ja som Hospodin, ktorý čo chcem, to činím na nebi i na zemi, v mori i vo všetkých priepastiach. (Žalm 135,6) A činím veľké nevyspytateľné veci, ktorým niet počtu. (Job 5,9) Len u mňa je múdrosť a sila, u mňa rada a rozumnosť. Ak ja zborím, kto bude zase stavať? Ak ja zavriem, kto otvorí? Ja rozmnožujem národy a zase ich hubím; vylievam potupu na urodzených a silu mocných umdliavam; uvediem radu v nemúdrosť a odnímam výrečným reč a mocných vyvraciam. (Job 12,21) Ja sediac na nebesiach si na zemi staviam síky a môžem zavolať i morské vody a vyliat ich na povrch zeme. (Ámos 9,6) Ja som Boh každého tela, predo mnou nemôže byť skrytá žiadna vec; som veľký v sile i moci, moje oči vidia všetky cesty ľudských synov. (Jeremiáš 32,27) Všetko zlé i dobré, nech sa deje kdekoľvek, činím ja. (Ámos 3,6) Či už tomu rozumiete, synovia ľudskí, že ja sám všetko činím? Povstaň, prepás sa ako muž a odpovedaj mi. (Job 38,3)

Trúchlivý: Už začínam rozumieť, Hospodine, že tvoja ruka učinila a činí všetko.

„Jednotlivý kresťan môže považovať za vhodné zriecť sa rôznych vecí zo zvláštnych dôvodov – manželstva, mäsa, piva alebo kina – ale vo chvíli, keď začne hovoriť, že tieto veci sú samy osebe zlé, alebo sa začne dívať zhora na iných ľudí, ktorí si ich užívajú, odchytil sa od správnej cesty. Moderné obmedzenie slova striedmost' na oblasť pitia má jeden neblahý dôsledok. Umožňuje ľuďom zabudnúť, že striedmost' Vám môže rovnako chýbať v mnohých iných veciach. Muž, ktorému sa stredobodom života stane golf alebo motorka: žena, ktorej myšlienky patria šatám, kartám alebo jej psovi, je rovnako nestriedma ako ten, čo sa každý večer opije. Samozrejme, navonok to až tak nepoznať. Mánia hrať karty alebo golf nespôsobí, že vás vystrie uprostred ulice, ale sa nedá oklamať vonkajšími prejavmi.

Spravodlivosť označuje omnoho viac než to, o čo ide v súdnej sieni. Je to staré meno pre všetko, čomu dnes hovoríme „férovosť“ alebo „slušnosť“. Patrí k tomu poctivosť, odplácanie rovnakou mierou, pravdivosť, dodržiavanie daných sľubov a celú túto stránku života. A statočnosť zahŕňa obidva druhy odvahy – tú, ktorá čelí nebezpečenstvu, aj tú, ktorá znáša bolesť. A môžeme si všimnúť, že žiadnu z cností nemôžete prejavovať dlho bez toho, že by ste potrebovali aj túto.“

Úryvok je z knihy C.S. Lewisa Hovory.-
Nájdete ju v zborovej knižnici, ktorá je otvorená 15 minút pred Hlavnými Službami Božími.

10. Trúchlivý, Diel I.

Trúchlivý: Keď tak trpko (Pán Boh) so svojimi nakladá, čože tu robiť? Možno ani nevie o všetkom, čo sa s nami deje; veď ako inak by mohol nakladať tak neznesiteľné bremená na tých, ktorí mu slúžia?

Rozum: Hovorí sa síce, že je Pán Boh všemohúci a vševediaci, ale ja sám neviem, ako

Hlavná myšlienka Komenského diela Trúchlivý je, že ak sa i Bohu oddanému človeku prihodí nešťastie, má to považovať za skúšku a kto trpí pre Boha, toho čaká slávna odmena v nebi.

tomu veriť, keď toľkému zlu neučiní konca, a toľkí k nemu nadarmo volajú.

Viera: To sú nezmyselné úvahy; či by mohol ten, ktorý učinil ucho, nepočuť? A ten, ktorý stvoril oko, či by nevidel? A ten, ktorý učí ľudí múdrosti, sám nerozumie? (Žalm 94,9-10)

Trúchlivý: Nedbá veru o nás, nech sa deje, čo chce, jemu je v nebi dobre.

Viera: Ale čoby nedbal, lež dobre zamýšľa s každým, kto ho miluje, keď ho cvičí a dohliadnuc na správny čas, sám za neho

bojuje a vyslobodzuje zo všetkých úzkostí. (Žalm 94,12 a 16)

Trúchlivý: Hovorí sa o tom, no neviem, kde je skutok; my už tak mnoho hanby, posmechu, nebezpečenstva, strachu a hrozných úzkostí máme, že už to viac ani nemôže byť, a on sa zľutovať nechce, ani na naše trápenia, ani naše modlitby nič nedbá. Och, keby sa dalo aspoň s ním samým prehovoriť a spýtať sa ho, aký má z toho úžitok, že sa s nami borí? (Job 10,2) Kiež by sa dalo prísť k jeho trónu a od neho počuť, prečo nás trápi a či mieni niekedy obmäkčiť svoje srdce k nám a zľutovať sa nad nami.

Kristus: Kto je to, ktorý zatemňuje radu slovami bez známosti? (Job 38,2) Kto sa to proti Všemohúcemu stavia a odpovedá Bohu silnému tak pyšne? Čo ťa unieslo tvoje srdce, neužitočný človeče? Prečo tak žmúrajú tvoje oči? (Job 15,12) Či sa strojíš priet s Najvyšším, že ti neukazuje všetky svoje cesty? (Jeremiáš 2,29) Či chceš byť mojim radcom a pridať mi rozumnosti a naučiť ma ceste súdov? (Izaiáš 40,14) Ja som ten, ktorému je daná moc na nebi i na zemi (Matúš 28,18), ja som od vekov ten prvý i posledný, okrem ktorého niet Boha (Izaiáš 44,6) Ktorý som zem učinil svojou mocou a utvrdil okruh sveta svojou múdrosťou a umom svojím roztrhol nebesia. (Jeremiáš 10,12) Ktorý meriam vody svojou hrstou a nebesia piadou rozmeriavam. Vážim mierkou prach zeme, vážim vrchy na váhe a pahorky na závaží. (Izaiáš 40,12) Ktorý som rozložil ľudí na okruhu svojom. (Izaiáš 44,8) A dávam im život i dýchanie i všetko a dávam i zmysel ich žitiu. (Skutky 17,28) Vo víchre a búrke je moja cesta. Oblak je prachom mojich nôh. Predo mnou sa trasú nebeské stípy, hory chradnú a pahorky sa rozplývajú; zem horí pred mojou tvárou a more vysychá pred mojím karhaním. (Nahum 1,3 a Job 26,11)

Labyrint sveta a raj srdca 7.

**Pútnik
dostal
za vodcu
všadebola**

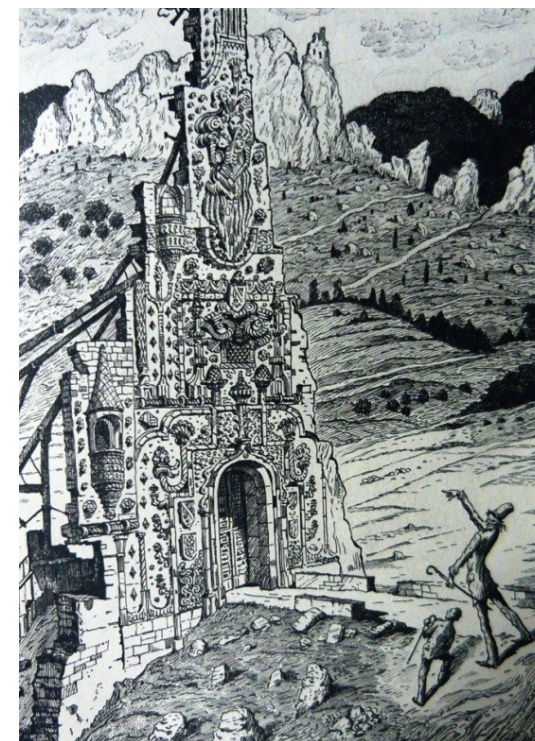
I vyšiel som sám od seba a začal som sa obzerať a rozmýšľať, odkiaľ a ako začať. Vtom, ani neviem odkiaľ, naďabil sa akýsi človek, krepkej chôdze, obratný, ohybného jazyka, takže sa mi zdalo, že nohy, oči, jazyk a vôbec všetko má ako na obrtlíku. Pridružil sa ku mene a vypytoval sa ma, odkiaľ a kam idem. Ja, že som vyšiel zo svojho domu a že mám úmysel prevandrovať svet a niečo skúsiť.

Schválil mi to a povedal: „Akého vodcu máš?“ Odpovedal som: „Žiadneho, dôverujem Bohu a svojim očiam, že ma neoklamú.“ „Ničoho sa nedopátraš“, povedal. „Počul si niekedy o krétskom labyrinte?“ „Voľačo počul“, hovorím. – On zase: „Bol to zázrak sveta, stavisko zbudované z tak mnohých izieb, priehrad, chodieb, že kto sa doň pustil bez sprievodcu, stále sem a tam chodil, motal sa a nikdy von netrafil. Ale to bol len žart oproti tomu, ako je usporiadaný labyrint tohto sveta, zvlášť teraz. Neradím ti samotnému sa tam pustiť, ver mne, skúsenému.“ „A kde teda mám vziať takého vodcu?“, spýtal som sa.

Odpovedal: „Ja som na to, aby som sprevádzal tých, ktorí chcú dačo vidieť a skúsiť“, a ukazoval im, kde čo je. „Moje meno je Vševed, prímením Všadebol, prechodím celý svet, nazerám do všetkých kútov, vypytujem sa na reč a činy každého človeka, všetko, čo je viditeľné, zhliadnem, všetko, čo je tajné, sledujem a skúmam, slovom – bezo mňa nič sa nemá diať, na všetko dozerať je moja povinnosť, a tak, ak za mnou pôjdeš, uvediem ťa do mnohých tajných miest, kam by si sa sám nikdy nedostal.“

Keď som také reči počul, zaradoval som sa, že som našiel takého vodcu, poprosil som ho, aby neľutoval námahy previesť ma svetom.

Odpovedal: „Ako iným v tomto rád slúžim, tak aj tebe“, a pojmúc ma za ruku, povedal: „Poďme!“

I šli sme a ja som povedal: „No, rád pozriem, aký je beh tohto sveta, a tiež, či je v ňom niečo, čoho by sa človek mohol bezpečne držať.“ Keď to môj druh počul, zastavil sa a povedal: „Priateľu, ak ty nejdeš s tým úmyslom, aby si zhladal naše veci, kochal sa v nich, ale preto, aby si o nich vynášal súd podľa svojho rozumu, neviem, ako by s tým bola spokojná Jej Milosť, naša kráľovná.“

„A kto je tá vaša kráľovná?“, pýtam sa. Odpovedal: „Tá, ktorá riadi celý svet a jeho beh vo všetkých časoch a končinách, volá sa Múdrost', hoci niektorí mudrlanti volajú ju Márnosť. Hovorím ti teda vopred, keď tam budeme chodiť a prezerat', nemudruj, lebo by si si tu a tam všeličo mohol utržiť a ja s tebou možno tiež.“

Pridružilo sa mámenie

Kým o tom so mnou hovorí, hľa, ktosi nevedel som, či muž, či žena, (lebo bol akosi čudne zakuklený a okolo neho ako by sa robila hmla), sa k nám z boku priplichtil a hovorí: „Všadebol, kam sa ponáhľaš s týmto človekom?“ „Vedieť ho do sveta“, hovorí, chce si ho poprezerat'. „A prečo bezo mňa?“ Povedal zase on. „Vieš, že tvoja povinnosť je sprevádzať, moja ukazovať, kde čo je. Lebo nie je to vôľa Jej Milosti kráľovnej, aby ten, kto vojde do jej kráľovstva, sám si podľa svojej vôle vysvetľoval, o vidí a počuje a sám nad tým mudroval, ale aby sa mu povedalo, čo a načo, ktorá vec je, a aby sa s tým uspokojil.“ Všadebol odpovedal: „Či je každý tak bezočivý, že by aj s druhými nesúhlasil s našimi poriadkami? Ale tento bude vari potrebovať uzdu. Nuž dobre, pod!“

Tak sa k nám pripojil a šli sme. Ja som si však pomyslel: „Bodaj by ma sem neboli zaviedli, veď sa dojednávajú o akejsi uzde pre mňa.“

I vravím tomu novému druhovi: „Priateľu, nemaj mi za zlé, rád by som vedieť aj tvoje meno.“ Povedal: „Ja som tlmočník Múdrosti, kráľovnej sveta a mám nariadené učiť, ako čomu treba vo svete rozumieť. Preto všetkým, čo ich na svete uzrieš, starým i mladým, urodzeným i neurodzeným, hlúpym i učeným, vstúpim do mysle všetko, čo patrí k pravej svetskej múdrosti a privádzam ich k veselosti a dobromyseľnosti, lebo aj králi, kniežatá, páni a všetci najvznešenejší ľudia boli by bezo mňa v bezútešnom postavení a smutne trávili čas a svete.“

Na to ja: „Šťastne mi ťa Boh dal za sprievodcu, milý priateľ, ak je tomu tak. Lebo ja sa preto púšťam do sveta, aby som si vyhladal, čo by v ňom bolo najbezpečnejšie a najpotešiteľnejšie, a toho aby som sa držal, keď teda teba mám za takého radcu, ľahšie si budem môcť vybrať.“ „O tom nepochybuj“, riekol on, „lebo hoci v našom kráľovstve uzrieš všetko znamenite a ušľachtile usporiadané a veselé a porozumieš, že sa všetkým verným poddaným našej kráľovnej môže tu vodiť dobre, predsa je pravda to, že vždy jedno povolanie a obchod má pred druhým viac výhod a práva, budeš si môcť vybrať zo všetkého, čo budeš chcieť. Ja ti všetko vysvetlím, čo ako je.“

I vravím: „Ako ťa volajú?“ Odpovedal: „Moje meno je Mámenie.“

Prvý list chudobných ľudí Kristu Pánovi Najdôstojnejšiemu Pánovi, Pánu Ježišovi Kristovi, večnému Synovi večného Boha, Spasiteľovi a Vykupiteľovi celého sveta, ľútostivému ochrancovi chudobných, vdov a sirôt i najvernejšiemu zástupcovi všetkých opustených, i nášmu najmilostivejšiemu Bohu, v najhlbšej pokore vzdávame úctu. S ostychom by sme pred teba predstupovali, velebný Pane, my biedni a svetom ohrdnutí ľudia, keby sme nemali istotu v tom, že ty pri vykonávaní súdu pri nás ľuďoch nehľadáš na osobu človeka, aby si súdil podľa zovňajška, ale podľa spravodlivosti; preto aj tebe, vševediaceho Pánovi, o to smelšie a s väčšou nádejou budeme prednášať svoje sťažnosti; pričom ponížene žiadame, aby si nás zniesol a trpezlivo vypočul. Veď čo, úbohí, máme robiť, keď už niet na svete nikoho, kto by nás poľutoval, alebo aspoň chcel počuť naše náreky? Nuž musíme hľadať aspoň v nebi, či sa nájde, kto by sa nás ujal a nešťastných opustených zastal.

Vypočuj teda, náš velebný Kráľu, vždy ponížene prosíme, a rozsúd' našu pravotu pre svoje milosrdenstvo. Lebo nemáme iného, v koho by sme dúfali, len teba. Budeme sa teda žalovať proti našim vlastným bratom, proti vlastným synom rovnakého otca Adama, proti tým, ktorí z milosti sú viac od nás niečím poctení a bohatstvom sveta obdarovaní; hoci by sme mohli proti nim mnoho hovoriť, o ich zlom užívaní tvojich darov, o pýche, nádhre, ľahostajnosti a všelijakých neviazanostiach, i zanedbávaní úcty voči tebe, atď. Pretože si však ty sudca, zvolený od svojho Otca, rozumieme, že na to lepšie dohliadneš ako my a budeš vedieť v správny čas, ako zasiahnuť do tých vecí; tak my teda toho zanecháme, to množstvo bezprávia a krívd, ktoré sa nám od nich dejú, tebe svojmu Pánovi odovzdávame a o ochranu pokorne žiadame.

Listy do neba je Komenského spis, ktorý hovorí o sociálnej nespravodlivosti. Tento spis sa skladá z listov chudobných Pánovi Ježišovi Kristovi a Jeho odpovedí chudobným. Chudobní sa obracajú na Pána ako na najspravodlivejšieho sudcu.